

Svar från Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) på Europeiska revisionsrättens särskilda rapport: Integrationen av den inre marknaden för el

1. Acers svar i korthet

Acer instämmer i revisionsrättens övergripande iakttagelse att en fullständigt integrerad inre marknad för energi har blivit ännu mer brådskande på grund av energikrisen och den kris med ökade levnadskostnader som EU-medborgarna för närvarande står inför.

Revisionsrättens revisionsrapport utfärdas vid en tidpunkt då medvetenheten om fördelarna och konsekvenserna av energimarknadsintegrering har höjts i EU. Detta är en allvarlig fråga som medför ökad risk för att elmarknaden fragmenteras framöver. Det är därför ännu viktigare än tidigare att vara noggranna och agera med måttfullhet.

Acers ståndpunkt i fråga om revisionsrättens huvudsakliga iakttagelser om integreringen av elmarknaden.

- Acer hade gärna sett en mer balanserad översikt över de jättelika insatser och framsteg som gjorts för att integrera de nationella elmarknaderna.
- Europa har det mest integrerade energisystemet i världen. Detta medför betydande fördelar för EU:s medborgare och företag. Med 2021 års scenario utan gränsöverskridande handel som bas uppskattar Acer att dessa fördelar motsvarar omkring 34 miljarder euro per år¹ genom möjliggörande av gränsöverskridande handel mellan medlemsstaterna och en förstärkning av medlemsstaternas motståndskraft och försörjningstrygghet².
- Framgången i arbetet med att integrera elsystemet i Europa är många aktörers förtjänst³, och Acer hade gärna sett att projektets grad av komplexitet och de ansträngningar som krävs hade beaktats.
- Acer anser att ett antal viktiga framsteg under perioden 2015–2021 hade varit värda ett erkännande – inte minst med tanke på att dessa framsteg gör fördelarna med det europeiska projektet för integrering av elmarknaden påtagliga. Framstegen innefattar skapandet (2018) av en gemensam tilldelningsplattform som fördelar tillgängliga lång- och kortsiktiga rättigheter för överföringskapacitet vid alla inre EU-gränser, den gemensamma europeiska intradagskopplingen i 15 länder (2018) och de europeiska balanshållningsplattformarnas idrifttagande under de senaste två åren, vilket kommer att bidra till att öka försörjningstryggheten och göra det möjligt för nya aktörer (till

---

¹ Se sammanfattningen och punkt 38 i iakttagelserna i revisionsrättens rapport.

²För mer information, se [Acers slutliga bedömning av utformningen av EU:s elgrossistmarknad](#), april 2022.

³Några av de nämnda aktörerna är Europeiska kommissionen, medlemsstaterna, Europaparlamentet, nätverks- och marknadsoperatörer, handlare samt Acer och de nationella tillsynsmyndigheterna.

exempel inom ramen för efterfrågeflexibilitet och förnybar energi) att delta på denna marknad.

Acer godtar rekommendationerna, med undantag för måldatumet i rekommendation 3. Myndigheten anser att det är svårt att fullt ut genomföra rekommendationen om marknadskontroll inom den fastställda tidsfristen, som är satt till 2025.

2. Acers allmänna kommentarer om integreringen av EU:s elmarknader

Acer hade gärna sett ett erkännande av de jättelika insatser och framsteg som gjorts för att integrera de nationella elmarknaderna, något som har främjat den gränsöverskridande handeln under det senaste årtiondet och medfört betydande fördelar för EU:s medborgare och företag. Resultatet av dessa massiva insatser är att Europa nu har det mest integrerade energisystemet i världen. Med 2021 års scenario utan gränsöverskridande handel som bas uppskattar Acer att dessa fördelar motsvarar omkring 34 miljarder euro per år⁴ genom möjliggörande av gränsöverskridande handel mellan medlemsstaterna och en förstärkning av medlemsstaternas motståndskraft och försörjningstrygghet⁵.

Integreringen av Europas elmarknader är en pågående process. Acer hade gärna sett att ett erkännande getts åt de stora framsteg som gjorts under perioden 2015–2021. Följande avgörande milstolpar på vägen mot fullbordandet av den inre marknaden för el och för att förverkliga fördelarna med det europeiska projektet för integrering av elmarknaden har uppnåtts:

- En gradvis harmonisering av reglerna för långsiktiga överföringsrättigheter och inrättandet (i oktober 2018) av en gemensam tilldelningsplattform som fördelar tillgängliga långsiktiga och kortsiktiga rättigheter för överföringskapacitet vid alla inre EU-gränser och fungerar som ett komplement till projektet för gemensam dagen före-koppling.
- Idrifftagande (i juni 2018) av den gemensamma europeiska intradagskopplingen i 15 länder, som efter två utvidgningsomgångar inom kort kommer att vara fullständigt slutförd i och med den fjärde och sista omgången (integrering av Grekland och Slovakien).
- De senaste två årens utrullning av de europeiska balanshållningsplattformarna, vars utveckling kommer att bidra till att öka försörjningstryggheten och göra det lättare för nya aktörer att delta (t.ex. inom områden som efterfrågeflexibilitet och förnybar energi) på denna marknad.
- Den nyligen genomförda (8 juni 2022) utrullningen av kärnregionens dagen före-baserade projekt, vilket optimerar användningen av befintlig kapacitet mellan elområden i ungefär halva Europa (13 länder).

Acer vill även påpeka följande angående EU:s inre marknad för el:

- Mot bakgrund av den höga ambitionsnivån och mångfalden av deltagande aktörer är detta världens mest krävande flerlandsprojekt för integrering av kraftförsörjning.

---

⁴ Se sammanfattningen och punkt 38 i iakttagelserna i revisionsrättens rapport.

⁵För mer information, se [Acers slutliga bedömning av utformningen av EU:s elgrossistmarknad](#), april 2022.

- Tack vare projektets framgång är medlemsstaterna bättre rustade att klara den rådande energikrisen (minskad prisvolatilitet och tryggare försörjning) och kommande utmaningar.
- Projektet har gjort det möjligt att använda mer förnybar energi i Europa, och detta både snabbare och på ett säkrare och mer kostnadseffektivt sätt än vad som ursprungligen förväntades.
- EU:s inre marknad för el kommer att vara avgörande för försörjningstryggheten i flera medlemsstater som är starkt beroende av att gränsöverskridande kapacitet ställs till förfogande för handel.

I samband med denna komplexa process för marknadsintegration är Acers uppgift inte bara att sammanföra de nationella tillsynsmyndigheterna, utan också att samla alla berörda parter och tillhandahålla översikter om kommande utmaningar på både kort och lång sikt. Förutom att fatta bindande beslut och utfärda rekommendationer för att ytterligare förbättra funktionen hos den inre marknaden för el omfattar insatserna även Acers framgångsrika initiativ för att införa en inkluderande och effektiv övervakningsstrategi genom inrättandet av fyra europeiska intressentkommittéer som bidrar till att övervaka framstegen i genomförandeprocessen för nätföreskrifter – samt att kontrollera hur de processer och arrangemang som inrättats i enlighet med de nationella kontaktpunkterna fungerar – på lokal, regional och alleuropeisk nivå, i enlighet med dessa intressentkommittéers [mandat](#).

3. Särskilda anmärkningar

Anmärkning VIII (sammanfattning)

Acer uppskattar alla förslag som syftar till att ytterligare förbättra byråns övervakningsstrategi. Acer anser dock att dess övervakningsstrategi varit effektiv när det gäller att öka medvetenheten om de viktigaste frågorna i samband med genomförandet (eller det uteblivna genomförandet) av nätföreskrifter och riktlinjer.

Dessutom gäller följande:

- 1) Under de senaste sju åren (dvs. sedan antagandet av nätföreskrifter och riktlinjer) har alla byråinterna strukturer (projektgrupper, arbetsgrupper och tillsynsnämnd) såväl som externa aktörer (såsom europeiska intressentkommittéer, trepartssamordningsgrupper [EC-ACER-ENTSO-E], högnivågruppen för övervakning av genomförandet [EC-ACER-ENTSO-E] och det europeiska forumet för tillsynsmyndigheter på elområdet "Florence") övervakat framstegen och svårigheterna i samband med genomförandet av EU:s nätföreskrifter och riktlinjer. Acer vill särskilt betona de europeiska intressentkommittéernas roll och bidrag när det gäller att utöva ett konstant tryck på de berörda parter som ansvarar för genomförandet av nätföreskrifter och riktlinjer, oavsett om det rör sig om systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer (nemo), nationella tillsynsmyndigheter, eller, som ibland är fallet, Acer och Europeiska kommissionen.
- 2) Acer gör åtskillnad mellan övervakningen av de bindande EU-omfattande nätföreskrifterna (ett område inom vilket Acer har gjort betydande ansträngningar för att rapportera om föreskrifternas genomförandestatus på ett konsekvent, systematiskt och heltäckande sätt) och övervakningen av riktlinjerna (där ansträngningarna främst inriktats på att i tid anta bestämmelser, villkor och metoder).

Tack vare detta breda spektrum av interna och externa strukturer hölls Europeiska

kommissionen, de nationella tillsynsmyndigheterna, medlemsstaterna och intressenterna väl informerade om genomförandestatusen för varje nätföreskrift och riktlinje.

Anmärkning 73

Intressenterna deltog aktivt i övervakningen av genomförandet av nätföreskrifterna och riktlinjerna, särskilt via de fyra europeiska intressentkommittéerna som inrättats omedelbart efter antagandet av riktlinjerna (för att läsa om dessa kommittéers mandat och se dagordningar, protokoll och material från dess möten sedan deras inrättade, besök de europeiska intressentkommittéernas officiella webbplats ([på www.entsoe.eu](http://www.entsoe.eu))).

Acer följde upp rekommendationerna i den första riktlinjen om kapacitetstilldelning, hantering av överbelastning och förhandstilldelning av kapacitet och utfärdade under 2021 en rekommendation om en riktlinje 2.0 om kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning. I oktober 2022 inledde Acer ett samrådsförfarande som väntas leda till ett förslag om ändring av riktlinjerna om förhandstilldelning av kapacitet i mars 2023.

Acers första rapport om övervakning av genomförandet, som offentliggjordes 2019, omfattade inte riktlinjerna om balanshållning avseende el, eftersom åtgärderna för att genomföra riktlinjerna för balanshållning var inriktade på att i rätt tid anta bestämmelser, villkor och metoder, steg som vanligtvis föregår genomförandet av projekt.

Anmärkning 84

Acer lämnade förvisso inte något officiellt yttrande till Europeiska kommissionen eller Europaparlamentet inom ramen för marknadsövervakningsrapporterna, men byrån lämnade rekommendationer till de nationella tillsynsmyndigheterna, de systemansvariga för överföringssystemen och andra intressenter, via olika dokument. Några exempel:

- 1) Rekommendation om metoder för gemensam kapacitetsberäkning samt metoder för att dela kostnader för omdirigering eller motköp, 2016..
- 2) Rekommendation om införande av en lägsta marginal för handel mellan elområden.
- 3) Rekommendation om översyn av riktlinjerna för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

Anmärkning 130

Acer anser att byråns övervakningsverksamhet är jämförbar med den övervakning som bedrivs av personer som yrkesmässigt arrangerar eller genomför transaktioner och med den övervakning som bedrivs av finansiella tillsynsmyndigheter. Att antalet verkställighetsbeslut som grundar sig på preliminära bedömningar från Acer för närvarande är litet beror på att antalet hänskjutanden från Acer i absoluta tal är litet. Relativt sett har dock Acers hänskjutanden ökat stadigt under de senaste 5 åren: från 2,4 % till 8,8 % av alla ärenden som rapporterats till byrån. Detta beror främst på personalbrist inom tillsynsverksamheten, en marknadsövervakning som inte är heltäckande och ledtiderna för de nationella tillsynsmyndigheternas utredningar.

4. Acers svar på revisionsrättens rekommendationer

Acer noterar att rekommendationerna 1, 2, 5 och 7 riktar sig till kommissionen.

Rekommendation 3 – Förbättra övervakningen av integriteten på grossistmarknaden för el

Acer godtar rekommendationen, med undantag för måldatumet för genomförande. Att genomföra denna rekommendation senast år 2025 är inte realistiskt.

Sedan 2016 har byrån i sina årliga programplaneringsdokument konsekvent uttryckt att de tillgängliga resurserna inte är tillräckliga för att på ett lämpligt sätt uppfylla sina rättsliga skyldigheter enligt artikel 7.1 i Remit⁶. Kommissionens tjänst för internrevision och revisionsrätten själv har bekräftat detta.

Mot bakgrund av Europeiska kommissionens yttrande om Acers programdokument 2022–2024 och lagstiftnings- och finansieringsöversikten har Acer beviljats ytterligare ekonomiska resurser och personalresurser. Nyrekryteringarna kommer dock att ske fram till 2027.

När det gäller artikel 7.1 i Remit inriktar sig Acer på att först utöka marknadskontrollens täckning genom att utveckla och förbättra varningssystemet under de kommande fem åren. Acer har tidigare inte haft tillräckliga ekonomiska resurser för denna verksamhet, vilket gör att det nu krävs en betydande upphämtning. För det andra rekryterar Acer ytterligare marknadsövervakningsexperter för att hantera det ökande antal utlösta varningar som kräver manuell expertbedömning samt för att utöka övervakningens täckning. För det tredje innebär de framväxande grossistmarknaderna i EU (t.ex. SIDC, intradagsauktioner och den europeiska plattformen för marknadsbalansering) och en eventuell utvidgning av Remit-jurisdiktionerna (för närvarande förbereder till exempel energigemenskapen införandet av marknadskoppling) utmaningar för Acers marknadsövervakningsarbete. För det fjärde har Acer nyligen fått i uppdrag av Europeiska kommissionen att ta fram ett referensvärden för flytande naturgas och kan (beroende på de politiska diskussionerna) få i uppdrag att genomföra en "korrigeringsmekanism för gasmarknaden". Dessa ytterligare uppgifter skulle kunna fördröja arbetet med att genomföra denna rekommendation senast 2025.

Mot bakgrund av ovanstående strävar Acer efter att uppfylla sina rättsliga skyldigheter enligt artikel 7.1 i Remit genom att gradvis ta i anspråk de nödvändiga ytterligare resurser som ställs till förfogande genom lagstiftnings- och finansieringsöversikten fram till 2027.

Rekommendation 4 – Snabbare användning av Remit-avgifter för att åtgärda brister i Acers marknads kontroll

Acer godtar rekommendationen.

Rekommendation 6 – Förbättra Acers öppenhet och ansvarsskyldighet

Acer godtar rekommendationen.

---

⁶ [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 1227/2011](#) av den 25 oktober 2011 om integritet och öppenhet på grossistmarknaderna för energi